

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Doc. JUDr. E. L., CSc.**, bývajúceho v B., proti odporcovi **L. K.**, bývajúcemu v L., zastúpenému JUDr. P. M., advokátom, so sídlom v D., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 8 C 177/95, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2006 sp.zn. 23 Co 192/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2006 sp.zn. 23 Co 192/2006 **z r u š u j e** vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov prvostupňového konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd v Dolnom Kubíne rozsudkom z 21. februára 2006 č.k. 8 C 177/1995-169 zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcovi náhrady škody, ktorú mu mal spôsobiť protiprávnym asanovaním a prestavbou nehnuteľností označených v zmluve o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy z 20. júna 1993. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 420 Občianskeho zákonníka, keď konštatoval, že odporca čiastočnou asanáciou nehnuteľností, spoluvlastnícky patriacich navrhovateľom 1/ a 2/ neporušil žiadnu právnu povinnosť, nakoľko odstránenie stavby bolo vykonané na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu so súhlasom spoluvlastníkov, t.j. navrhovateľa a jeho brata. Pokiaľ i zo strany odporcu došlo k porušeniu článku III. dohody o budúcej zmluve tým, že nevyplatil kúpnu cenu podľa dohody, táto skutočnosť nemohla byť podľa názoru súdu prvého stupňa v príčinnej súvislosti so vznikom prípadnej škody v súvislosti s asanáciou, lebo asanáciu nehnuteľností vykonal odporca v súlade s článkom IV. citovanej dohody na základe

právoplatného rozhodnutia príslušného úradu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal odporcovi ako úspešnému účastníkovi náhradu trov konania v celkovej výške 34 794,20 Sk.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Žiline rozsudkom z 12. septembra 2006 sp.zn. 23 Co 192/2006 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa zamietol, potvrdil a zmenil vo výroku o trovách konania tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy prvostupňového konania v sume 9 110 Sk na účet právneho zástupcu JUDr. P. M., advokáta, do troch dní. Navrhovateľa tiež zaviazal nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania v sume 20 411 Sk na účet právneho zástupcu JUDr. P. M.. V odôvodnení uviedol, že výrok o náhrade trov konania musel zmeniť, lebo prvostupňový súd pochybil, ak priznal odporcovi náhradu trov právneho zastúpenia za úkony, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté po tom, čo zastavil konanie voči E. L. – v tom čase navrhovateľovi 2/ a tohto účastníka zaviazal rozhodnutím z 21. júla 2005 č.k. 8 C 177/95-145 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline z 28. októbra 2005 sp.zn. 5 Co 399/05 uhradiť odporcovi trovy konania. Pokiaľ by nedošlo k späťvzatiu návrhu zo strany navrhovateľa 2/, vznikla by obom navrhovateľom v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. povinnosť solidárne nahradiť odporcovi trovy konania a preto nemohol prvostupňový súd opätovne za tie isté úkony uložiť náhradu trov navrhovateľovi.

Proti časti uvedeného rozsudku Krajského súdu v Žiline, ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov prvostupňového konania, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Navrhol toto rozhodnutie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie z dôvodu jej nesprávneho právneho posúdenia (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Za nesprávny považoval záver súdu o existencii solidárnej povinnosti navrhovateľov na náhradu trov konania odporcu. Bol toho názoru, že v danom prípade nešlo o solidárne plnenie, ale každý jeden z navrhovateľov žiadal priznať požadovanú sumu samostatne. Každý z navrhovateľov vystupoval proti odporcovi samostatne, pričom navrhovateľ 2/ vzal svoj návrh v priebehu konania späť. Nevzniklo tu teda nerozlučné aktívne spoločenstvo. Povinnosť na náhradu trov konania preto treba u každého z navrhovateľov posudzovať samostatne.

Navrhovateľ vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že sa nestotožnil s rozhodnutiami nižších stupňov, čo do merita veci a ani s ich rozhodnutiami o trovách

konania. Namietal nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom. Navrhol preto rozhodnutia oboch súdov nižších stupňov zrušiť a vrátiť vec Okresnému súdu v Dolnom Kubíne na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu označil opravný prostriedok generálneho prokurátora Slovenskej republiky za opodstatnený. Uplatnil tiež náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky za splnenia podmienok požadovaných ustanovením § 243e O.s.p., preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tieto vady konania neboli dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie krajského súdu o náhrade trov konania spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). V mimoriadnom dovolaní vytýka generálny prokurátor nesprávnu aplikáciu § 142 ods. 1 O.s.p. v súvislosti s rozhodnutím o trovách prvostupňového konania medzi navrhovateľom 1/ a 2/ a odporcom.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použije iný právny predpis, ako má správne použiť, alebo aplikuje síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyloží. O takýto prípad v prejednávanej veci ide.

Podľa § 91 ods. 1 O.s.p. ak je navrhovateľov alebo odporcov v jednej veci niekoľko, koná každý sám za seba.

Podľa § 91 ods. 2 O.s.p. ak však ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, platia úkony jedného z nich i pre ostatných. Na zmenu návrhu, na jeho späťvzatie, na uznanie alebo vzdanie sa nároku a na uzavretie zmieru je však potrebný súhlas všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Ustanovenie § 91 ods. 1 O.s.p. umožňuje, aby na jednej alebo aj na oboch sporných stranách vystupovalo viacero subjektov. V zásade každý z navrhovateľov alebo odporcov koná sám za seba a vzniká tak tzv. samostatné spoločenstvo. Procesným dôsledkom samostatného spoločenstva je skutočnosť, že každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne a práva a povinnosti spoločníka sú nezávislé od práv a povinností ostatných spoločníkov. Tieto dôsledky vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, ktorý je samostatný (individuálny) a spoločenstvo je dané iba na procesnom základe (spoločného konania a spoločného rozhodnutia).

Pri nerozlučnom spoločenstve (§ 91 ods. 2 O.s.p.) rozhodnutie sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom), práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné a procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Na zmenu návrhu, na jeho späťvzatie, na uznanie alebo vzdanie sa nároku a na uzavretie zmieru, je však potrebný súhlas všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, bez zreteľa na ich vôľu. Ide preto o nútené spoločenstvo.

V danej veci návrhom z 20. februára 1995 sa navrhovatelia Doc. JUDr. Ľ. L. a E. L., ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľností v k.ú. T. domáhali na Okresnom súde Dolný Kubín vydania rozsudku, ktorým by bol odporca L. K. zaviazaný uviesť nehnuteľnosti

označené v zmluve o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy do pôvodného stavu alebo aby súd odporcovi uložil povinnosť vyplatiť navrhovateľom rozdiel medzi cenou určenou znaleckým posudkom Ing. L. K. z 25. októbra 1993, ktorá predstavovala sumu 1 016 031 Sk a cenou nehnuteľností, ktorú stanoví znalec ustanovený súdom. Navrhovatelia tiež žiadali nahradiť trovy konania a nájomné za užívanie nehnuteľnosti za dobu od 26. októbra 1993 do dňa podania návrhu. V konaní pred súdom prvého stupňa nebolo sporné, že navrhovatelia boli podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností a to každý v jednej polovici. Na pojednávaní konanom 22. júna 1999 súd prvého stupňa pripustil zmenu petitu návrhu tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi 1/ istinu vo výške 150 000 Sk a navrhovateľovi 2/ istinu vo výške 150 000 Sk, ako aj trovy konania. Pripustil tiež zmenu petitu v časti náhrady škody navrhovateľa 1/ na sumu 368 622 Sk. Navrhovateľ 2/ na pojednávaní konanom 10. augusta 2000 vzal späť svoj návrh a žiadal, aby „voči nemu“ bolo konanie zastavené. Súd prvého stupňa uznesením z 10. augusta 2000 č.k. 8 C 177/1995-143 konanie ohľadne uplatneného nároku navrhovateľa 2/ zastavil a doplnčiacim uznesením z 21. júla 2005 č.k. 8 C 177/1995-145 zaviazal navrhovateľa 2/ zaplatiť odporcovi trovy konania vo výške 13 640,20 Sk do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Na odvolanie navrhovateľa 2/ Krajský súd v Žiline uznesením 28. októbra 2005 sp.zn. 5 Co 399/2005 doplnujúce uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že navrhovateľovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania v sume 3 197,20 Sk do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Vo veci samej súd prvého stupňa rozsudkom z 21. februára 2006 č.k. 8 C 177/1995-169 návrh zamietol a navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcovi trovy konania v sume 34 794,20 Sk na účet právneho zástupcu odporcu s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozsudkom z 12. septembra 2006 sp.zn. 23 Co 192/2006 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa zamietol, potvrdil a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy prvostupňového konania v sume 9 110 Sk a zaplatiť ich na účet právneho zástupcu odporcu. Rozhodnutie odôvodnil tým, že o časti trov prvostupňového konania odporcu už bolo právoplatne rozhodnuté súdom prvého stupňa uznesením z 21. júla 2005 č.k. 8 C 177/1995-145 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 28. októbra 2005 sp.zn. 5 Co 399/2005 po tom, čo zastavil konanie voči navrhovateľovi 2/ a tohto účastníka zaviazal uhradiť odporcovi trovy konania. Konštatoval, že pokiaľ by nedošlo k späťvzatiu návrhu zo strany v tom čase navrhovateľa 2/, vznikla by obom navrhovateľom v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. povinnosť solidárne nahradiť odporcovi trovy konania. Odporcovi tak priznal náhradu trov konania za účasť na pojednávaní 21. februára

2006 v sume 8 650 Sk (hodnota sporu predstavovala 368 322 Sk), ako i náhradu cestovného vo výške jednej polovice v dňoch 2. novembra 1995 - 194,80 Sk a 21. júna 2000 - 265,40 Sk, spolu sumu 9 110 Sk.

Treba súhlasiť s tvrdením generálneho prokurátora, že v danom prípade nešlo o solidárne plnenie, ale každý jeden z navrhovateľov žiadal priznať požadovanú sumu samostatne. Každý z navrhovateľov vystupoval proti odporcovi samostatne, pričom navrhovateľ 2/ vzal svoj návrh v priebehu konania späť. Nevzniklo tu teda nerozlučné aktívne spoločenstvo. Nesprávny je potom právny názor krajského súdu o existencii solidárnej povinnosti navrhovateľov na náhradu trov konania odporcu. Povinnosť na náhradu trov konania treba u každého z navrhovateľov posudzovať samostatne. V časti trov konania odporcu bolo teda právoplatne rozhodnuté iba vo vzťahu k navrhovateľovi 2/ a nie vo vzťahu k navrhovateľovi 1/. Z toho vyplýva, že rozhodnutie krajského súdu, ktorým zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa v náhrade trov konania, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu v tejto časti v zmysle § 243b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. augusta 2009

JUDr. Ladislav G ó r á s z , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková